

Praga / 16-20 maja 2022 r.

CEE Sustainable Finance Summit

*Navigating the path
to a sustainable future*

Sprawozdanie ze szczytu

Spis treści

-
- 3** Partnerzy
 - 4** Przedmowa
 - 5** Nasz Szczyt w liczbach
 - 6** Główne przesłania
 - 7** *Podsumowanie sesji - Zrównoważone finanse*
 - 10** *Podsumowanie sesji - Zrównoważony rozwój & Energia*
 - 13** *Podsumowanie sesji - Zrównoważony rozwój & Biznes*
 - 16** *Podsumowanie sesji - Zrównoważony rozwój & Bankowość*
 - 19** *Podsumowanie sesji - Zrównoważony rozwój & Innowacje*

Opinie i stanowiska wyrażone w niniejszym raporcie z Konferencji odzwierciedlają oraz podsumowują poglądy, myśli a także opinie zaprezentowane przez prelegentów Konferencji oraz uczestników grup fokusowych. Opinie te nie są reprezentatywne dla stanowisk lub opinii organizatorów Konferencji lub partnerów.

Partnerzy

GLÓWNI PARTNERZY

Partnerzy

PARTNERZY MEDIALNI

GLÓWNY ORGANIZATOR

WSPÓŁORGANIZATORZY

CEE Sustainable Finance Summit

Przedmowa

LINDA ZEILINA

Założycielka & CEO,
International Sustainable
Finance Centre (ISFC)

Rok 2022 miał zwiastować początek ożywienia światowej gospodarki po kryzysie COVID-19. Zamiast tego, rządy musiały poradzić sobie z wojną na Ukrainie, kryzysem humanitarnym i żywnościowym oraz rosnącą inflacją. Wywołało to obawy, że skupienie się na tych pilnych wyzwaniach spowoduje mniejszą gotowość i zdolność do zaangażowania się w agendę klimatyczną i zrównoważonego finansowania.

Międzynarodowe Centrum Zrównoważonego Finansowania (International Sustainable Finance Centre, ISFC) po raz pierwszy opracowało koncepcję Szczytu Zrównoważonego Finansowania Europy Środkowo-Wschodniej w 2020 roku. Wierzyliśmy, że dzięki współpracy z organizacjami o podobnych poglądach możemy stworzyć specjalną przestrzeń do debat pomiędzy różnymi regionami i sektorami. Cel był dwojaki: zapoczątkować dyskusję i przekazać informacje decydom politycznym o sposobach tworzenia polityk zrównoważonego rozwoju w finansach i biznesie oraz nawiązać kontakt między osobami pracującymi nad tematami związanymi ze zrównoważonym rozwojem lub osobami zainteresowanymi uzyskaniem większej wiedzy w tych kwestiach.

Po sukcesie naszego pierwszego pięciodniowego wydarzenia w 2021 roku, które cieszyło się dużą frekwencją i liczbą widzów online, postanowiliśmy zorganizować hybrydowe wydarzenie w 2022 roku. Tegoroczny ambitny program był połączeniem sesji publicznych i zamkniętych, w których uczestniczyli różni interesariusze, aby przedyskutować różne wymiary wyzwań i rozwiązań związanych ze zrównoważonym rozwojem.

Podczas tegorocznego szczytu zaobserwowaliśmy znacznie większe zainteresowanie tematami związanymi ze zrównoważonym rozwojem, od zrównoważonego inwestowania, przez raportowanie ESG, po strategię dekarbonizacji. Nawet mniejsze firmy i podmioty rynkowe są coraz bardziej świadome zmieniających się oczekiwań konsumentów, inwestorów i organów regulacyjnych. Wzrost cen energii stał się dodatkowym bodźcem do działań na rzecz efektywności energetycznej i przyczynił się do powstania nowych instrumentów finansowych opłacających transformację. Zauważyliśmy jednakże braki w lokalnej wiedzy i zrozumieniu, które muszą być uzupełnione poprzez edukację, szkolenia i budowanie potencjału.

W tym roku rozpoczęliśmy działalność Czeskiego Forum Zrównoważonego Inwestowania (Czech Sustainable Investment Forum - CzechSIF), którego celem jest poprawa i przyspieszenie rozwoju najlepszych praktyk zrównoważonego inwestowania w Czechach. Cieszymy się, że mamy wyjątkowych partnerów dla CzechSIF i z optymizmem patrzymy na naszą dalszą współpracę!

Jesteśmy wdzięczni wszystkim naszym partnerom, którzy wsparli tegoroczny Szczyt, zwłaszcza Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu (EBI) i firmie Deloitte, a także Ambasadzie USA, Ambasadzie Wielkiej Brytanii w Pradze, KPMG, ING, Redside Fund Management, Mazars i Międzynarodowemu Funduszowi Wyszehradzkiemu. Nasi partnerzy przecierają szlaki zrównoważonego rozwoju w całym regionie i chcielibyśmy im pogratulować tej wspaniałej pracy!

Tempo zmian w dziedzinie zrównoważonego finansowania jest coraz szybsze. Nadszedł czas, aby interesariusze z regionu Europy Środkowo-Wschodniej zapoznali się z najnowszymi osiągnięciami. Mamy nadzieję, że dzięki Szczytowi i CzechSIF będziemy mogli zaoferować dostęp do przydatnych informacji na temat tego, co może nadejść. Dzięki temu dążenie do zrównoważonej przyszłości stanie się łatwiejsze, tańsze i mniej destrukcyjne.

Z niecierpliwością czekamy na kolejny Szczyt Zrównoważonego Finansowania Europy Środkowo-Wschodniej w 2023 roku!

Nasz Szczyt w liczbach

5

CEE Sustainable Finance Summit trwał **5** dni i skupiał się na **5** różnych tematach związanych ze zrównoważonym rozwojem w regionie CEE - finansach, energii, biznesie, bankowości i innowacjach.

27

Zorganizowaliśmy **27** sesji (**1** wykład inauguracyjny, **16** dyskusji panelowych na żywo i **10** grup fokusowych).

83

Gościliśmy **83** panelistów z **18** krajów, reprezentujących zarówno sektor prywatny, jak i publiczny, środowiska akademickie, instytucje międzynarodowe, banki, firmy rozpoczynające działalność oraz społeczeństwo obywatelskie.

250+

Gościliśmy ponad **250** uczestników z **11** krajów.

600+

Liczba odwiedzin przez cały tydzień na wszystkich **27** sesjach przekroczyła **600**.

3000+

Sesje transmitowane i nagrywane online obejrzało ponad **3 000** osób.

30 000+

W maju 2022 r. odnotowaliśmy **ponad 30 tys.** odwiedzin na stronie ceesummit.org oraz **ponad 680 tys.** wyświetleń na naszych kontach w mediach społecznościowych.

Główne przesłania

ALEXANDER STUBB

Dyrektor, School of Transnational Governance, European University Institute

IAN BREMMER

Założyciel, Eurasia Group

CEE Sustainable Finance Summit rozpoczął się 16 maja od specjalnie zorganizowanej rozmowy pomiędzy **Ianem Bremmerem**, Prezesem Eurasia Group, a **profesorem Alexandrem Stubbem**, Dyrektorem Szkoły Zarządzania Ponadnarodowego w Europejskim Instytucie Uniwersyteckim. Ci dwaj czołowi eksperci i myśliciele w dziedzinie globalnego bezpieczeństwa przygotowali grunt pod dyskusję o zrównoważonych finansach, umieszczając nasz program w szerszym kontekście trwającej wojny na Ukrainie. **Oto najważniejsze wnioski z ich rozmowy:**

[Obejrzyj nagranie](#)

Podziały globalne: Podzielony porządek światowy utrudnia reagowanie na kryzysy globalne, takie jak pandemie, czy zmiany klimatyczne.

Zmiana stosunków: Zachód zerwie stosunki z Rosją, ale nie z Chinami. Interesy gospodarcze Chin leżą na Zachodzie, a nie w Rosji. Chiny nie zamierzają osłabiać swojego geopolitycznego zasięgu poprzez prowadzenie działań na Tajwanie, a Rosja nie stanowi dla nich prawdziwego sojuszu strategicznego.

Większa jedność: Plusem wojny na Ukrainie jest to, że NATO nie jest już "bezmózgie". Finlandia i Szwecja dołączyły do NATO, a Ukraina jest nadal spójna. Minusem jest izolacja Rosji, która już doprowadziła do wzrostu niestabilności geopolitycznej, osłabiając naszą zdolność do walki z globalnym kryzysem gospodarczym.

Europejski Zielony Ład w Europie po wojnie na Ukrainie: co teraz? (Panel dyskusyjny)

Julia Patorská, Deloitte
Vazil Hudák, ISFC Advisory Board Member
Ivan Mikloš, MESA10
Attila Steiner, Ministry for Innovation and Technology, Hungary
Tomáš Provazník, Evermore Capital Management
Dirk Buschle, Energy Community

Wojna na Ukrainie wywołała wstrząs w całej Unii Europejskiej, a zwłaszcza w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, gdzie pamięć o sowieckim ucisku jest wciąż żywa. Nowa sytuacja w zakresie bezpieczeństwa stawia pod znakiem zapytania unijny Zielony Ład, pakiet Fit for 55, a przede wszystkim Agendę na rzecz zrównoważonego finansowania. Musimy ponownie przemyśleć zależność Europy od rosyjskiego gazu i powiązania gospodarcze z rosyjskimi przedsiębiorstwami.

- Zwycięstwo Ukrainy jest jedynym realnym rozwiązaniem. Każdy kompromis przyniósłby niestabilność gospodarczą i polityczną. Dlatego w najlepszym interesie UE leży pomoc Ukrainie w każdy możliwy sposób.
- Choć UE podjęła istotne zobowiązania dotyczące uniezależnienia się od rosyjskiej ropy i gazu, umiarkowane cięcia importu miały niewielki wpływ na zdolność Rosji do finansowania wojny z Ukrainą, ponieważ ceny tych surowców gwałtownie wzrosły.
- Rządy krajów Europy Środkowo-Wschodniej powinny zmienić sposób myślenia o Europejskim Zielonym Ładzie, tak aby postrzegać go jako narzędzie do wprowadzania zmian, a nie przeszkodę, tym samym zwiększając zainteresowanie nim wśród firm regionalnych.
- Aby uniezależnić się od rosyjskich paliw kopalnych, Europa Środkowo-Wschodnia musi połączyć krótkoterminową dywersyfikację i przyspieszenie rozwoju odnawialnych źródeł energii z programami modernizacji i poprawy wydajności energetycznej, aby stać się bardziej energooszczędna i obniżyć zapotrzebowanie na energię.
- Europa powinna skupić się na swoich rynkach kapitałowych, które są notorycznie słabo rozwinięte, a udział finansowania kapitałowego wynosi zaledwie 20%. Nowe, innowacyjne rodzaje finansowania, takie jak finansowanie typu mezzanine, są potrzebne, aby wspierać małe projekty i przedsiębiorców w tym regionie.

[Obejrzyj nagranie](#)

Zmiana status quo: kobiety w finansach (Grupa fokusowa)

W sektorze finansowym kobiety na stanowiskach kierowniczych wciąż stanowią mniejszość. Stwarza to ryzyko związane z myśleniem grupowym, dominującymi kulturami i uprzedzeniami. Zwiększenie różnorodności poznawczej może przynieść konkretne korzyści w zakresie ograniczania ryzyka oraz zmiany sposobu myślenia i priorytetów. Coraz więcej instytucji finansowych i firm poszukuje kobiet na pozycje kierownicze i pracownicze, jednak postęp w zwiększaniu liczby dyrektorek generalnych i kobiet na innych wysokich stanowiskach jest niewielki, zwłaszcza w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

- Trendy ESG wywierają pożądaną presję na spółki, aby priorytetowo traktowały różnorodność płci na stanowiskach kierowniczych. Aby obietnice zostały zrealizowane, uczestnicy rynku powinni wymagać wyznaczenia celów, pomiaru wyników i odpowiedzialności.
- Nierówna pozycja kobiet na rynkach pracy wynika z problemów strukturalnych, takich jak opieka nad dziećmi, urlopy macierzyńskie czy kluczowe wskaźniki efektywności. Decydenci muszą przeanalizować te przeszkody i opracować strategie, które pozwolą je usunąć.
- Firmy muszą stworzyć bezpieczne środowisko, w którym kobiety będą mogły wrócić do pracy po urlopie macierzyńskim, na przykład poprzez dostosowanie wskaźników KPI i zapewnienie możliwości opieki nad dziećmi.
- Dużą rolę mogą tu odegrać nie tylko przedsiębiorstwa, ale także rządy. Decydenci polityczni powinni czerpać inspirację ze Szwecji i Finlandii, gdzie oboje rodzice mogą zdecydować się na urlop macierzyński.
- Kluczem do większej systemowej równości płci jest szersza zmiana społeczna. Edukacja, religia i kultura kształtują postrzeganie roli kobiet w społeczeństwie. To stawia społeczeństwo obywatelskie za sterami zmian, ponieważ może ono wywierać nacisk na korporacje i rządy, a także wzmacniać pozytywne przykłady zmniejszania nierówności i pomagać w działaniach edukacyjnych.

Zrównoważone finanse w Europie z Martinem Špolcem (Dyskusja)

Martin Špolc, DG FISMA,
European Commission
Linda Zeilina, International
Sustainable Finance Centre

Agenda UE na rzecz zrównoważonego finansowania jest głównym planem Komisji mającym na celu umożliwienie sektorowi finansowemu finansowanie ekologicznej transformacji. Jej podstawą jest taksonomia UE, która szczegółowo definiuje działania, pozytywnie wpływające na realizację sześciu celów środowiskowych. W przyszłości może powstać taksonomia społeczna.

- Agenda UE na rzecz zrównoważonego finansowania określa wymogi przejrzystości dla sektora finansowego i biznesowego, ale nie nakazuje stosowania tych narzędzi. Mimo to firmy coraz częściej dobrowolnie korzystają z taksonomii i standardu zielonych obligacji.
- Taksonomia nie jest niszowa na rynku ani nie wymaga od przedsiębiorstw, aby już dziś były ekologiczne. Podejście to polega raczej na stopniowym zachęcaniu przedsiębiorstw do ekologicznej działalności gospodarczej, przy jednoczesnym zaostrzaniu wymagań w miarę upływu czasu.
- Zadaniem Komisji Europejskiej jest przede wszystkim sprawienie, aby taksonomia działała na rzecz sektora prywatnego, przy zastosowaniu pragmatycznego podejścia. Choć obecnie istnieje niewiele projektów powiązanych z taksonomią, narzędzie to może zachęcić do ich przeprowadzania w przyszłości.
- Komisja skupia się obecnie na wdrażaniu Agendy i utrzymywaniu jej spójności, by zapewnić użyteczność taksonomii i odpowiedzieć na wiele praktycznych pytań.
- Musimy zmienić sposób myślenia, zwłaszcza w Europie Środkowo-Wschodniej: taksonomia nie jest zagrożeniem, ale raczej szansą, pomagającą firmom przejść na poziom zerowy netto.

[Obejrzyj nagranie](#)

Przyszłość norm zrównoważonego rozwoju: ujednoczenie i zbieżność czy mnożenie i rozbieżność? (Panel dyskusyjny)

Eila Kreivi, European Investment Bank
Ingmar Jeurgens, Climate & Company
Maud Gaudry, Mazars
Nadia Humphreys, Bloomberg

Unijna Agenda na rzecz Zrównoważonego Finansowania była pionierem w opracowywaniu nowych standardów sprawozdawczości finansowej i instrumentów finansowych. W USA proces ten przebiegał wolniej; zasady te nabrały tempa dopiero po ostatnich wyborach. Upolitycznienie unijnej taksonomii spowolniło jednak ustanawianie jednolitych standardów.

- Propozycja Komisji Europejskiej dotycząca Dyrektywy w sprawie raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju (Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD) jest fundamentalnym krokiem w kierunku dalszej harmonizacji europejskich regulacji w zakresie zrównoważonego rozwoju. Jej celem jest stworzenie nowego, jasnego języka określającego co i w jaki sposób należy raportować.
- Należy opracować uproszczoną wersję rozporządzenia dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Jednocześnie, ze względu na zapotrzebowanie inwestorów na większą przejrzystość łańcucha dostaw, należy wprowadzić przynajmniej pewną formę standaryzacji ujawniania informacji i sprawozdawczości.
- Istotność finansowa i istotność wpływu nie powinny być postrzegane niezależnie od siebie. Powinny się one raczej wzajemnie uzupełniać.
- Należy skoncentrować się na wdrażaniu regulacji. Ważne jest sprawdzenie gotowości użytkowników tych narzędzi, by przekonać się, jak skutecznie mogą z nich korzystać
- Niezwykle ważne jest, by władze publiczne zwiększały świadomość i edukowały ludzi na temat potencjalnych zagrożeń braku zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w regionach, w których nie jest on priorytetem. Nie należy go postrzegać jako kolejnej przeszkody regulacyjnej, ale jako sposób pomocy przedsiębiorstwom w radzeniu sobie z długoterminowymi wyzwaniami.

[Obejrzyj nagranie](#)

Rynki kapitałowe w CEE: wykorzystanie potencjału finansówi (Panel dyskusyjny)

Sean Kidney, Climate Bonds Initiative
Theodor Cojoianu, University of Edinburgh, RoSIF
Martin Komínek, Smokestack
Helena Horská, Raiffeisenbank
Martin Špolc, DG FISMA, European Commission
Răzvan Butucaru, Mazars

Rynki kapitałowe w regionie Europy Środkowo-Wschodniej są stosunkowo słabo rozwinięte i nie mają skali, której często oczekują wielcy inwestorzy instytucjonalni. Nowe instrumenty finansowe związane ze zrównoważonym rozwojem, podobnie jak zrównoważone inwestowanie, są jednak coraz popularniejsze. W ciągu ostatnich kilku lat znacząco wzrosła emisja zielonych obligacji, a wśród różnych podmiotów z Europy Środkowo-Wschodniej rośnie zainteresowanie finansowaniem transformacji.

 [Obejrzyj nagranie](#)

- Unia rynków kapitałowych UE oferowałaby MŚP różnorodne możliwości finansowania innowacji, które mogłyby przyczynić się do realizacji celów w zakresie ochrony środowiska.
- Normalizacja w UE ma na celu zapewnienie minimalnego poziomu integralności i przejrzystości, przy jednoczesnym uwzględnieniu obaw przedsiębiorstw i inwestorów dotyczących obciążeń regulacyjnych i porównywalności. Standard zielonych obligacji stanowi wyjątek, ponieważ został opracowany jako złoty standard zapewniający rzeczywiste oddziaływanie.
- Przy szybko rosnącym rynku o wartości 1,8 biliona USD, zielone obligacje są często nadmiernie subskrybowane. Banki, państwa, a nawet większe gminy w Europie Środkowo-Wschodniej powinny wykorzystać to potężne narzędzie do finansowania projektów w energetyce, transporcie, nieruchomościach i przemyśle.
- Paneliści zgodzili się, że większa reprezentacja kobiet w zarządach firm jest zarówno konieczna, jak i korzystna, ponieważ przyniesie bardziej zróżnicowane punkty widzenia i lepszą współpracę.
- Firmy private equity i venture capital mogą współpracować z początkującymi firmami w Europie Środkowo-Wschodniej w celu stworzenia infrastruktury danych i procesów sprawozdawczych niezbędnych do spełnienia wymogów narzędzi takich jak Sustainable Finance Disclosures Regulation (SFDR). Ułatwiłoby to innowatorom zwiększanie skali działalności poprzez finansowanie ekologiczne od samego początku ich działalności.

Instrumenty finansowania UE: jak zapewnić zgodność finansowania i inwestycji z priorytetami zrównoważonego rozwoju (Grupa fokusowa)

Krajowe banki rozwoju muszą stworzyć przestrzeń do dyskusji o tym, w jaki sposób najlepiej zapewnić integrację zrównoważonego rozwoju. Częstym zarzutem wobec finansowania unijnego jest złożoność tego procesu. Należy zauważyć, że często dodatkowym problemem jest brak znajomości i doświadczenia w zakresie mechanizmów i instrumentów finansowania UE, zwłaszcza w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

- Wystarczające praktyczne wsparcie, zarówno ze strony rządów, jak i prywatnych inkubatorów, ma kluczowe znaczenie dla ochrony swobody przedsiębiorczości i zapewnienia, że MŚP nie pozostaną w tyle. By zapewnić skuteczne rozwiązania ważne są konsultacje i przekazywanie regularnych informacji zwrotnych pomiędzy zainteresowanymi podmiotami a decydentami politycznymi.
- UE powinna oferować systemy finansowania wszystkim uczestnikom rynku w równym stopniu, aby zapewnić zdrową konkurencję i efektywną dystrybucję, zamiast skupiać się w nieproporcjonalnym stopniu na równowadze regulacyjnej.
- Zamiast ciągłych innowacji w zakresie instrumentów finansowych, które łączą fundusze unijne z finansowaniem komercyjnym, rządy i instytucje finansowe powinny skupić się na prostym i nieobciążającym wsparciu, które jest rzeczywiście dostępne. Oznacza to uproszczenie procesów, zapewnienie terminowego i łatwo przyswajalnego dostępu do informacji oraz wsparcia w przypadku pytań i dostarczania wyjaśnień.
- W niektórych krajach funduszami zajmuje się kilka ministerstw co sprawia, że system finansowań jest nadmiernie rozdrobniony. Aby obniżyć bariery, komisja międzyresortowa (podobna do centralizacji w słowackim Ministerstwie Finansów) mogłaby ułatwić składanie wniosków i tworzenie porównywalnych systemów finansowania.

Finansowanie transformacji energetycznej w Europie Środkowo-Wschodniej - czego brakuje, by transformacja zakończyła się sukcesem? (Panel dyskusyjny)

Balázs Felsmann, Regional Centre for Energy Policy Research
Julian Popov, Building Performance Institute Europe
Fady Al-Kheir, Energon holding
Martin Dratva, Redside Funds
Suzana Carp, European Climate Policy Specialist

W związku z wojną Rosji z Ukrainą i zobowiązaniem UE do rezygnacji z rosyjskiego gazu do 2027 roku, transformacja energetyczna stała się palącym tematem w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Niezależność energetyczna jest już nie tylko ważna dla konkurencyjności gospodarczej, ale stanowi także krytyczny element bezpieczeństwa narodowego.

- Rządy państw Europy Środkowo-Wschodniej powinny aktywnie wspierać transformację energetyczną poprzez ukierunkowane i strategiczne wykorzystanie funduszy publicznych, odchodząc od podejścia transakcyjnego i oportunistycznego.
- Rentowność projektów ekologicznych staje się kluczowym czynnikiem. Na wygranej pozycji będą te firmy, które działają szybko i strategicznie, gromadząc projekty, które mogą zostać sfinansowane przez banki w takich obszarach jak efektywność energetyczna czy wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
- Argument, że gaz ma służyć jako paliwo przejściowe, umożliwiające wycofanie się z węgla, nie jest poparty danymi. Zamiast tego kraje powinny bezpośrednio przestawić się na energię odnawialną.
- Aby uwrażliwić konsumentów i inwestorów, oprócz finansowania projektów ekologicznych potrzebna jest odpowiednia edukacja w zakresie zrównoważonego rozwoju i wiedzy finansowej.
- W miarę wzrostu globalnego popytu i konkurencji w różnych sektorach, Europa powinna dążyć do autonomii w produkcji akumulatorów, zmniejszając zależność od Azji w zakresie kluczowych komponentów.

[Obejrzyj nagranie](#)

Budowanie odpornych dostaw energii: wybór między energią jądrową, gazem i wodorem (Grupa fokusowa)

Wykorzystanie energii jądrowej lub wodorowej będzie kluczowym tematem dyskusji w najbliższej przyszłości, jeśli Europa ma zmniejszyć swoją zależność od gazu z Rosji. Wojna na Ukrainie wywołała również pytania dotyczące wykorzystania rosyjskiej technologii jądrowej w Europie oraz pozyskiwania uranu z Rosji. Głośne dyskusje na temat wykorzystania wodoru jeszcze bardziej uwidocznily złożoność szybkiej transformacji.

- Rozwiązania niskoemisyjne, takie jak wodór czy nowe źródła energii jądrowej, są niezwykle kosztowne i obciążone wysokim ryzykiem ekonomicznym, a ich budowa wymaga długiego czasu. Politycy powinni je wspierać tylko wtedy, gdy jest to konieczne.
- Wpływ na środowisko i zysk ekonomiczny stają się coraz bardziej powiązane. Kraje Europy Środkowo-Wschodniej, które do tej pory koncentrowały się raczej na energii jądrowej niż odnawialnej, powinny przyjąć perspektywę długoterminową i przestawić się na odnawialne źródła energii, by uniknąć niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej.
- W debacie o energii należy uwzględnić także stronę popytową, koncentrując się na efektywności energetycznej. Rozwiązaniom w zakresie dostaw energii powinny towarzyszyć kampanie informacyjne zachęcające do oszczędzania energii.
- W debacie na temat przyszłości miksu energetycznego w Republice Czeskiej brakuje dowodów i danych, zwłaszcza dotyczących rozmieszczenia paneli słonecznych. Gromadzenie danych ma zasadnicze znaczenie dla inwestycji energetycznych.
- Dopóki energii niskoemisyjnej będzie brakować, wytworzona energia powinna być wykorzystywana w sposób najbardziej efektywny pod względem kosztów i energii, poprzez priorytetowe traktowanie zdecentralizowanych systemów energetycznych i unikanie strat związanych z transportem na duże odległości.

Efektywność energetyczna w sektorze nieruchomości: jak możemy obniżyć emisyjność sektora budowlanego? (Panel dyskusyjny)

Raúl García-Rodríguez, Deloitte
Petra Hajná, CPI Property Group
Tomasz Gasiński, Deloitte
Madeline Schneider, Guidehouse, PCAF Secretariat
Lukáš Kovanda, Trinity Bank
Peter Sweatman, Climate Strategy & Partners
Petr Lebeda, Glopolis

Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i budynków sektora publicznego stanowi poważne wyzwanie w Europie Środkowo-Wschodniej. Postęp w tej dziedzinie może jednak znacząco obniżyć zarówno emisję dwutlenku węgla w regionie, jak i zapotrzebowanie na energię w czasach, kiedy jej ceny rosną.

- Obecny kryzys inflacyjny i brak bezpieczeństwa energetycznego jeszcze bardziej przemawiają za tym, by kraje Europy Środkowo-Wschodniej zwróciły się w stronę renowacji budynków, ponieważ inwestycje w aktywa trwałe, takie jak projekty izolacji budynków, mogą uchronić oszczędności rodzinne przed spadkiem ich wartości.
- Specjalny unijny kredyt na renowację, zaproponowany przez Petera Sweatmana, przyniósłby korzyści właścicielom domów poprzez zwiększenie wartości nieruchomości, oszczędność energii i poprawę jakości życia. Dla władz publicznych mógłby on stanowić tanią i łatwą do dystrybucji alternatywę dla bezpośrednich dotacji.
- Wkrótce sztuczna inteligencja i uczenie maszynowe mogą w szerokim zakresie umożliwić instytucjom finansowym wykorzystanie stosunkowo wystarczających danych przybliżonych dotyczących zużycia energii w budynkach, co posłuży jako nowatorski sposób identyfikowania potencjalnych korzyści z renowacji budynków.
- Instytucjom finansowym brakuje obecnie dostępnych danych i jasnych wytycznych dotyczących sposobów i tempa dekarbonizacji ich portfeli budynków.
- Aby przedsiębiorstwa mogły skutecznie obniżyć emisyjność, należy: a) wyznaczyć cele oparte na podstawach naukowych, w tym etapy na drodze do osiągnięcia zerowych emisji netto, oraz b) uwzględnić zrównoważony rozwój we wszystkich procesach biznesowych.

[Obejrzyj nagranie](#)

Efektywność energetyczna w budynkach (Grupa fokusowa)

Budynki stanowią znaczną część całkowitych emisji danego kraju, co oznacza, że zwiększenie skali i przyspieszenie modernizacji i renowacji budynków to kluczowe wyzwania, które należy podjąć w ramach wysiłków na rzecz obniżenia emisji i zużycia energii.

- Rządy, kierując się ambitnymi celami, powinny zachęcać do zwiększania efektywności energetycznej budynków poprzez oferowanie odpowiednio dostosowanego wsparcia technicznego i zachęt finansowych do ograniczania emisji.
- Ostatnie skoki cen energii zwiększają potencjalne oszczędności energii. Decydenci polityczni powinni wykorzystać tę okazję, by zachęcić do inwestowania w efektywność energetyczną, która może zabezpieczyć interesariuszy przed wzrostem cen energii.
- Właścicielom wynajmowanych domów często brakuje zachęt do inwestowania w efektywność energetyczną, ponieważ koszty operacyjne są pokrywane przez lokatorów. Decydenci polityczni powinni zatem zapewnić skuteczne rozwiązania stymulujące długoterminowe inwestycje ekologiczne.
- Decydenci powinni zwrócić się ku bardziej dostosowanym instrumentom finansowym, takim jak finansowanie typu mezzanine, które sprawia, że inwestycje w efektywność energetyczną będą opłacalne i przyciągną inwestorów prywatnych.
- Instytucje finansowe i decydenci potrzebują odpowiednich dowodów, do podejmowania decyzji. Sztuczna inteligencja i Internet te rzeczy mogą wypełnić tę lukę w danych, wielokrotnie poprawiając wyniki.

Finansowanie rewolucji w energetyce odnawialnej i nowe technologie: czy energia odnawialna nas uratuje? (Panel dyskusyjny)

Petr Rokůsek, Nano Energies
Jakub Skavroň, Climate & Sustainable
Leaders Czech Republic
Andrea Ferjenčíková, European
Investment Bank
Pálma Szolnoki, BME Zero Carbon Hub

Wraz z wybuchem wojny na Ukrainie, dyskusja o potrzebie zwiększenia skali rozwiązań w zakresie energii odnawialnej nabrała tempa. Jakie szanse i wyzwania stoją przed nami w związku z dążeniem do poprawy finansowania odnawialnych źródeł energii (OZE) w regionie Europy Środkowo-Wschodniej?

- Dywersyfikacja koszyka energetycznego i stabilizacja sieci pozostają kluczowymi wyzwaniami. Rozwiązanie tych problemów może przyczynić się do stworzenia bezpieczniejszego, bardziej zrównoważonego, demokratycznego i przystępnego cenowo systemu energetycznego.
- Udana transformacja energetyczna wymaga jednoczesnego skupienia się na (a) przyspieszeniu wdrażania odnawialnych źródeł energii, (b) rozbudowie systemu przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej oraz (c) akumulacji.
- Ponieważ długoterminowe inwestycje w nowe projekty związane z wykorzystaniem paliw kopalnych i energii jądrowej nie są w stanie rozwiązać problemów związanych z dostawami energii w najbliższej i średniej przyszłości, należy skupić się na dywersyfikacji w perspektywie krótkoterminowej oraz na natychmiastowej rozbudowie odnawialnych źródeł energii i sieci energetycznych.
- Celem Europejskiego Banku Inwestycyjnego jest zapewnienie doradztwa oraz głównie antycyklicznego i długoterminowego finansowania, zgodnie z priorytetami UE, takimi jak zielona energia i innowacje. Ma on za zadanie wspierać, a nie wykluczać, sektor prywatny poprzez wzmacnianie nowych, ryzykownych rozwiązań (takich jak Northvolt).
- Innowatorzy z Europy Środkowo-Wschodniej powinni myśleć nieszablonowo, głębiej wykorzystywać potencjał jednolitego rynku UE i korzystać z piaskownic regulacyjnych w celu wspierania innowacji w całym regionie.

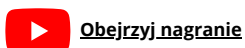
[Obejrzyj nagranie](#)

Biznes w erze niepewności po pandemii Covid: jakie regulacje, warunki finansowe i polityka mogą wspierać lub szkodzić rozwojowi biznesu? (Panel dyskusyjny)

Adam Jacobs-Dean, AIMA
 Constance Kann, European Investment Bank
 Pavla Břečková, AMSP CZ
 Lubomír Vystavěl, NN Investment Partners
 Miroslav Lukeš, Czech Fintech Association
 Cyril Klepek, Cyrkl
 Hugo Greenhalgh, Thomson Reuters Foundation

Przedsiębiorstwa europejskie stoją przed szeregiem wyzwań, począwszy od zapotrzebowania zachodnich konsumentów na bardziej zrównoważone produkty i zachowania, po skomplikowane nowe wymogi dotyczące sprawozdawczości i zmiany geopolityczne. Decydenci polityczni, przedsiębiorcy i finansiści z Europy Środkowo-Wschodniej muszą współpracować, by sprostać wielu wyzwaniom i zmienić sposób myślenia o ESG z ryzyka na możliwości.

- By zachować konkurencyjność, Europa Środkowo-Wschodnia potrzebuje bardziej wizjonerskiego myślenia i jasnego określenia priorytetów w odniesieniu do szybko rozwijającej się gospodarki cyfrowej i ekologicznej transformacji we wszystkich sektorach.
- W przeciwieństwie do Stanów Zjednoczonych, Europa jest w dużym stopniu uzależniona od finansowania bankowego, co przyczynia się do powstania strukturalnej luki pomiędzy popytem a dostępnością kredytów. Finansowanie innowacji w Europie Środkowo-Wschodniej odbywa się głównie za pośrednictwem kapitału wysokiego ryzyka, a nie z rynków kapitałowych banków.
- Zrównoważone inwestowanie to nie tylko inwestowanie w już zielone aktywa, ale przede wszystkim promowanie znaczących zmian w sektorach wysokoemisyjnych. Wojna na Ukrainie wywołała debatę na temat inwestowania ESG, zwłaszcza w odniesieniu do kwestii łamania praw człowieka w krajach niedemokratycznych. Wywołała ona również pytania natury etycznej dotyczące inwestowania w firmy produkujące broń i kopalne źródła energii.
- UE i państwa członkowskie powinny dążyć do ostatecznego urzeczywistnienia swobodnego przepływu osób (w celu przeciwdziałania brakom wykwalifikowanych pracowników) i kapitału (w celu przyspieszenia innowacji i finansowania ekologicznego).
- Władze powinny lepiej wyważyć wymogi biurokratyczne, przechodząc częściowo na zarządzanie oparte na zasadach (podobne do stosowanego w Wielkiej Brytanii) i jasno informując o swoich celach.

[Obejrzyj nagranie](#)

Zbliżenie na wskaźniki S i G w modelach biznesowych w Europie Środkowo-Wschodniej: Pomiar i zarządzanie danymi (Grupa fokusowa)

W regionie Europy Środkowo-Wschodniej integracja czynników środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego (ESG) kojarzona jest głównie z "E". Czynniki "S" i "G" nadal są postrzegane jako wyzwanie i dodatkowy etap dostosowania - taki, który jest postrzegany głównie przez małą grupę wysoce wyspecjalizowanych inwestorów wpływu lub inwestorów tematycznych.

- Jak dotąd wskaźniki S i G są wykorzystywane głównie do celów PR lub do ograniczania ryzyka. Jednak wskaźniki S mają ogromny potencjał, by wzmocnić pozycję pracowników, zwiększyć wydajność, a tym samym podnieść wartość firmy.
- Zmiany klimatyczne i nierówności to dwie główne kwestie, które będą kształtować oba wskaźniki w nadchodzących latach. Przedsiębiorstwa muszą jednak uważać na gwałtowne zmiany w zakresie istotności, takie jak te, których byliśmy świadkami w związku z pandemią COVID lub rosyjską inwazją na Ukrainę.
- Ze względu na rosnące znaczenie ESG w zarządzaniu ryzykiem i sytuacjami kryzysowymi, informacje niefinansowe powinny być analizowane równolegle z informacjami finansowymi, a nie w sposób wyizolowany.
- Znaczenie czynnika zarządzania jest często niedostrzegane. Większość decyzji strategicznych jest podejmowana "odgórnie", dlatego też firmy mogą osiągnąć swoje cele społeczne i środowiskowe tylko pod warunkiem, że posiadają dobry system zarządzania.
- Na kwestie społeczne można i trzeba patrzeć z kilku perspektyw, w tym z perspektywy pracowników, łańcucha dostaw i klientów. Ważne jest, by przy podejmowaniu decyzji firmy brały pod uwagę interesy wszystkich interesariuszy.

Sprawozdawczości biznesowej i niefinansowej (Panel dyskusyjny)

Robert Adamczyk, EBRD
 Maria Ibsz, Deloitte
 Petr Koblic, Prague Stock Exchange
 Filip Gregor, Frank Bold, EFRAG
 Michael Zimonyi, IFRS Foundation
 Vesselina Haralampieva, EBRD

Choć obecnie większość wymogów dotyczących raportowania dotyczy dużych przedsiębiorstw (500+ pracowników), wkrótce ma się to zmienić. W wyniku nacisku wywieranego na większe firmy, by raportowały informacje o swoich dostawcach, firmy z Europy Środkowo-Wschodniej będą również zobowiązane do raportowania emisji z zakresu 1, 2, a nawet 3. Nowe oczekiwania i wymagania doprowadziły do wzrostu liczby firm i firm konsultingowych, które zajmują się obsługą rosnącego zapotrzebowania na pomoc w raportowaniu.

- Firmy muszą teraz opanować przejście od raportowania CSR do holistycznie zintegrowanego raportowania ESG i klimatu. Powinny przestawić się na bardziej strategiczne gromadzenie i wykorzystywanie danych oraz wykorzystać wskaźniki taksonomiczne w całym procesie inwestycyjnym.
- Ci, którzy najwcześniej rozpoczną planowanie i raportowanie transformacji klimatycznej, mogą odnieść korzyści na rynkach kapitałowych. Przedsiębiorstwa z Europy Środkowo-Wschodniej muszą wyznaczyć cele i rozpocząć identyfikację i rozwiązywanie problemów związanych z ryzykiem i wpływem na cały łańcuch wartości.
- Aby zapewnić porównywalność i spójność, organy regulacyjne (EFRAG) muszą ustalić obowiązkowy, możliwy do skontrolowania minimalny poziom odniesienia dla sprawozdawczości dotyczącej emisji z zakresu 1 i 2, natomiast w przypadku podejść dotyczących emisji z zakresu 3 można zapewnić większą elastyczność.
- Aby przeciwdziałać obawom mniejszych firm związanym z potencjalnie uciążliwą sprawozdawczością niefinansową, organy regulacyjne powinny zapewnić (a) równe warunki konkurencji, aby uniknąć wszelkich czynników zniechęcających firmy do upubliczniania informacji, oraz (b) proporcjonalność zakresu wymogów w zależności od wielkości firm.
- Instytucje ustanawiające standardy, takie jak Fundacja MSSF, starają się sprostać wymaganiom inwestorów poprzez zwiększenie szczegółowości, porównywalności i przejrzystości w zakresie ESG, przenosząc punkt ciężkości z wysokopoziomowej sprawozdawczości na konkretne cele i dane, które są bardziej przydatne przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. Wysiłki te mogą mieć większy wpływ na zmianę modeli biznesowych firm ze względu na presję ze strony sektora finansowego.

Dekarbonizacja przemysłu w UE - lokalny kontekst i potrzeby (Grupa fokusowa)

Region Europy Środkowo-Wschodniej stoi przed szczególnym zestawem wyzwań: w jego koszyku energetycznym nadal znajduje się węgiel i dużo gazu, a wsparcie rządowe dla dekarbonizacji jest bardziej ograniczone niż w krajach takich jak Szwecja, Wielka Brytania czy Francja. Tymczasem trajektoria polityki i finansów jest jasna: sektory wysokoemisyjne są postrzegane jako bardziej ryzykowne, a presja na obniżenie emisyjności rośnie.

- Region Europy Środkowo-Wschodniej powinien zwrócić większą uwagę na rozwiązania w zakresie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCS). Stanowią one ważny element mozaiki w redukcji emisji dwutlenku węgla, ze szczególnym potencjałem dla cementu, wodoru i bezpośredniego wychwytywania dwutlenku węgla z powietrza.
- Decydenci polityczni powinni skupić się na tworzeniu zachęt do dekarbonizacji przemysłu. Stopniowe wycofywanie bezpłatnych przydziałów wraz ze środkami ochronnymi, takimi jak mechanizm wyrównawczy na granicy emisji dwutlenku węgla (Carbon Border Adjustment Mechanism - CBAM), mogłoby stanowić skuteczny sposób tworzenia konkurencyjnego przemysłu o obniżonej emisyjności.
- Ponadto należy skupić się na dokładnej standaryzacji i unifikacji materiałów. Decydenci polityczni powinni dokładnie określić, jakie rodzaje materiałów mogą być wykorzystywane do konkretnych celów. Pomogłoby to we wspieraniu gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Europejskie fundusze wsparcia finansowego dla przemysłu muszą uwzględniać nie tylko nakłady kapitałowe (CapEx), ale także koszty operacyjne (OpEx), by umożliwić ekonomicznie zrównoważoną dekarbonizację.
- Ekologiczne zamówienia publiczne, inteligentne pozycjonowanie w ramach łańcuchów dostaw (np. przedstawienie się na produkcję akumulatorów) oraz elementy innowacyjne w ramach polityki dekarbonizacji przemysłu mogą łącznie przyczynić się do stworzenia nowych, trwałych i dobrze płatnych miejsc pracy w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

Wyzwania i możliwości dekarbonizacji przemysłu w Europie Środkowo-Wschodniej (Panel dyskusyjny)

Barbara Botos, Ministry of Innovation and Technology, Hungary
Christian Egenhofer, European University Institute
Adam Jarosz, ORLEN Unipetrol
Rafael Cayuela, Dow Chemicals
Petr Jonák, Czech Confederation of Industry
Dóra Csernus, Equilibrium Institute

Kraje Europy Środkowo-Wschodniej należą do najbardziej uprzemysłowionych państw UE, a ich sektory, takie jak cementowy, stalowy, chemiczny i motoryzacyjny, są trudne do zlikwidowania. W obliczu trwającej wojny na Ukrainie pojawiły się pytania, czy priorytety UE w zakresie Zielonego Ładu nie powinny ulec zmianie - głównie po to, by Europa nie straciła swoich producentów stali i cementu, którzy mogą być niezbędni do przejścia na niskoemisyjny wzrost gospodarczy.

- Istnieją trzy "D" udanej transformacji ekologicznej: (a) dekarbonizacja w celu uniknięcia deindustrializacji i zwiększenia odporności przemysłu, (b) innowacje cyfrowe (ang. "digital innovation") w celu zmniejszenia zużycia energii oraz (c) decentralizacja energii w celu zwiększenia jej bezpieczeństwa i stabilności cen.
- Kraje Europy Środkowo-Wschodniej powinny szerzej stosować ekologiczne zamówienia publiczne i uczynić z nich strategiczny priorytet. Odpowiednio ambitne zielone ramy prawne mogłyby zapewnić im przewagę konkurencyjną niezbędną do przyciągnięcia nowych inwestycji od firm, na które wywiera się presję, by stały się bardziej przyjazne dla środowiska.
- Paneliści nie byli zgodni co do tego, czy region Europy Środkowo-Wschodniej stoi przed większymi wyzwaniami w zakresie dekarbonizacji niż Europa Zachodnia. Choć EŚW jest częścią jednolitego rynku UE, co obejmuje porównywalne ramy regulacyjne i dostęp do środków finansowych, to strukturalnie i kulturowo różni się od Europy Zachodniej. Mniej zaawansowany postęp w rozmowach i działaniach na rzecz dekarbonizacji może nawet przynieść regionowi Europy Środkowo-Wschodniej przewagę wynikającą z faktu, że może on uniknąć błędów w polityce publicznej popełnionych przez inne kraje lub regiony.
- Przy wsparciu politycznym branże emitujące duże ilości zanieczyszczeń powinny bezpośrednio dążyć do wytwarzania swoich produktów w sposób neutralny pod względem emisji dwutlenku węgla, ponieważ częściowe ograniczenie emisji nie zaspokoi potrzeb klientów.
- Dążenie do autonomii w produkcji baterii i paneli słonecznych w Europie może zmniejszyć strategiczną zależność, a tym samym zapewnić powodzenie transformacji ekologicznej.

[Obejrzyj nagranie](#)

Bankowość a aktualny trend klimatyczny: wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju w praktyce i wyścig do zerowego bilansu netto (Panel dyskusyjny)

Heather Buchanan, Bankers for NetZero
Eva Bučová, ING
Erik Berglöf, Asian Infrastructure Investment Bank
Sasja Beslik, NextGen ESG
Krisztina S. Nagy, Deloitte
Daniel Bouzas, UNEP FI

W ciągu ostatniej dekady banki były świadkami ogromnych zmian w przepisach i oczekiwaniach, a wymagania dotyczące zgodności z przepisami rosły w postępie geometrycznym. Nowe naciski na poprawę sprawozdawczości w zakresie ryzyka klimatycznego i zgodności z taksonomią UE (między innymi) stanowią dodatkowe obciążenie dla banków. Równocześnie nadal będą istniały naciski polityczne i społeczne, by zająć się kwestią zrównoważonego rozwoju środowiska.

- Przedsiębiorstwa z ograniczonym dostępem do kapitału zazwyczaj z trudem radzą sobie z dekarbonizacją, co oznacza, że słabo rozwinięte rynki kapitałowe w regionie Europy Środkowo-Wschodniej stanowią jedną z głównych przeszkód w przyspieszeniu transformacji.
- Zamiast wykorzystywać brak dostępności i możliwości weryfikacji danych jako wymówkę, debata powinna skupić się na tym, jak organy regulacyjne i instytucje finansowe mogą pomóc firmom w szybkiej i skutecznej zmianie ich modeli biznesowych, a te z kolei powinny wyznaczyć realistyczne cele, które przyniosą rezultaty.
- Podczas gdy filie dużych międzynarodowych banków mają przewagę dzięki swojej wiedzy instytucjonalnej, banki regionalne okazały się zaskakująco zwinne w radzeniu sobie z rosnącymi wymaganiami w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- Nawet jeśli początkowo firmy będą wyłączone z unijnego rozporządzenia o zrównoważonym finansowaniu, powinny jak najszybciej rozpocząć prace nad gromadzeniem danych i raportowaniem. W miarę jak firmy zaczną obliczać swoje emisje w ramach zakresu 3 w całym łańcuchu dostaw, mniejsze firmy będą wkrótce odczuwać skutki żądań dotyczących informacji i ujawniania danych.
- Oprócz wyzwań związanych ze słabo rozwiniętymi rynkami kapitałowymi, Europa Środkowo-Wschodnia boryka się również z kulturową luką w danych kredytowych, której banki mogą przeciwdziałać, wprowadzając przyszłościowe polityki GDPR.

[Obejrzyj nagranie](#)

Instrumenty finansowania transformacji: zielone obligacje i obligacje związane ze zrównoważonym rozwojem (Grupa fokusowa)

Emisja zielonych i powiązanych ze zrównoważonym rozwojem obligacji rośnie w postępie geometrycznym, a zainteresowanie nią ze strony europejskiego przemysłu jest coraz większe. Jednocześnie pojawiły się oskarżenia o "greenwashing" i sugestie, że wpływ tych instrumentów jest ograniczony, ponieważ nie widać jeszcze efektów różnych emisji obligacji.

- Pomimo zawirowań gospodarczych, globalny rynek zielonych obligacji i ogólny popyt na ekologiczne produkty dłużne rozwija się dynamicznie. Region Europy Środkowo-Wschodniej powinien zwrócić się w kierunku obligacji ekologicznych i obligacji powiązanych ze zrównoważonym rozwojem, by sfinansować ekologiczne projekty infrastrukturalne.
- Ze względu na zbyt wysokie koszty emisji rynek zielonych obligacji jest obecnie dość niedostępny dla wielu podmiotów z Europy Środkowo-Wschodniej. Decydenci polityczni i instytucje finansowe powinni skupić się na wspieraniu mniejszych podmiotów.
- Ponieważ inwestorzy coraz częściej kwestionują uczciwość obligacji deklarowanych jako ekologiczne, emitenci powinni bezpośrednio przystępować do ambitnych standardów oddziaływania, takich jak unijny standard obligacji ekologicznych.
- Publiczne i prywatne instytucje finansowe powinny stworzyć ekosystem ekologicznego finansowania, w którym będą mogły się rozwijać zarówno zielone obligacje, jak i zielone kredyty. Obecnie inwestycje w obligacje pozostają w tyle, np. ze względu na ryzyko refinansowania.
- Polityka fiskalna i monetarna mogą przyczynić się do zwiększenia emisji obligacji poprzez ulgi podatkowe lub gwarancje zakupu.

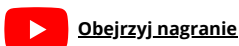
Testy warunków skrajnych dla klimatu: dekada ulepszonych metodologii i nowych podejść

(Panel dyskusyjny)

Jakob Thoma, 2° Investing Initiative
Deutschland
Ulrich Volz, SOAS University of London
Štěpán Pekárek, Deloitte
Roman Vasil, National Bank of Slovakia
Réka Hámori, Hungarian Banking
Association

Bank Anglii, Europejski Bank Centralny (EBC) i sieć na rzecz ekologizacji systemu finansowego (NGFS) odegrały kluczową rolę w promowaniu programu zrównoważonego rozwoju dla banków centralnych. Nadal jednak istnieją wyzwania związane z metodologią testów warunków skrajnych związanych z klimatem, dostępnością danych i jakością testów, podczas gdy testy warunków skrajnych związanych z klimatem mają stać się ważnym narzędziem oceny wyników banków.

- W przeciwieństwie do tradycyjnych testów warunków skrajnych, testy warunków skrajnych związanych z klimatem wymagają (a) długoterminowej perspektywy uwzględniającej ryzyko przejściowe, (b) przejścia od scenariuszy binarnych do scenariuszy wielokrotnych oraz (c) coraz większej centralizacji testów warunków skrajnych przez banki centralne w celu zwiększenia porównywalności.
- Banki często postrzegają klimatyczne testy warunków skrajnych jako problem związany z kosztami transakcyjnymi. Dlatego ważne jest, by (a) wprowadzić metodologie typu open-source, takie jak Paris Agreement Capital Transition Assessment (PACTA), w celu obniżenia tych kosztów oraz (b) przenieść punkt ciężkości z dużych firm notowanych na giełdzie na firmy średniej wielkości zwolnione z obowiązku ujawniania informacji.
- Dostosowanie portfela banków do poziomu zerowego netto może pomóc w zapobieganiu poważnym zagrożeniom makro ostrożnościowym w długim okresie. Organy nadzoru powinny zatem opierać swoją politykę ostrożnościową na wynikach testów warunków skrajnych.
- Aby zebrać wystarczające dane, konieczne jest kompleksowe, obowiązkowe ujawnianie informacji. Nawet jeśli brakuje szczegółowych danych, istotne jest, aby uchwycić dostosowanie do celów klimatycznych na poziomie makroekonomicznym.
- Zarówno oddolne testy warunków skrajnych w odniesieniu do klimatu przeprowadzane przez banki finansowe, jak i odgórne testy warunków skrajnych przeprowadzane przez organy nadzoru, są niezbędne do rozsądnej i dokładnej oceny ryzyka.

[Obejrzyj nagranie](#)**Unijny program zrównoważonego finansowania: wdrażanie nadchodzących regulacji** (Grupa fokusowa)

Nowe regulacje unijne szybko zmieniają sposób, w jaki zrównoważony rozwój jest włączany do polityki, jak działają inwestorzy ESG i jak powstają nowe fundusze inwestycyjne. Jednak zdolność uczestników rynku do wdrażania nowych wymogów w praktyce nie nadąża za tym tempem. Ten kontekst był impulsem do założenia platformy członkowskiej Czech Sustainable Investment Forum, która ma służyć jako centrum wiedzy na temat zrównoważonego inwestowania w Czechach.

czechsif

- CzechSIF, zainicjowany przez ISFC, połączy podmioty publiczne i prywatne działające na rzecz zrównoważonego finansowania, mając ambicję stworzenia mieszanych instrumentów finansowych dla inwestycji klimatycznych.
- Ponieważ regionalni interesariusze zmagają się z zastosowaniem nieco skomplikowanej Agendy Zrównoważonego Finansowania UE, CzechSIF będzie pracować nad informowaniem, "rozjaśnianiem" i budowaniem wiedzy poprzez powoływanie grup roboczych i publikowanie wytycznych.
- CzechSIF będzie stanowić centralne forum, integrujące kanały informacji i dane w celu ułatwienia skoordynowania wysiłków, np. w ramach inicjatyw sektorowych, pomagając w rozwiązaniu problemu fragmentarycznej pracy wśród stowarzyszeń Europy Środkowo-Wschodniej oraz pracując na rzecz wzmocnienia współpracy.
- Do tej pory rządy były raczej nieskuteczne w przekazywaniu informacji o wkładzie podmiotów lokalnych na poziomie unijnym i globalnym. SIF ma na celu wypełnienie tej luki i reprezentowanie lokalnych interesów w skali globalnej.
- Docelowo, CzechSIF będzie służyć jako przestrzeń do dzielenia się i budowania entuzjazmu wśród inwestorów oraz wzajemnego wsparcia, by sprostać wyzwaniom i wykorzystać możliwości zrównoważonego finansowania.

Banki centralne: zmiany i presja w działalności nadzorczej (Panel dyskusyjny)

Marek Mora, Czech National Bank
Santa Purgaile, Financial and Capital Market Commission
Martin Křivánek, KPMG
Fernando Restoy, Bank for International Settlements
Linda Zeilina, International Sustainable Finance Centre

Banki centralne odgrywają ważną rolę systemową w kształtowaniu gospodarki danego kraju i jego sektora finansowego. W szczególności ryzyko związane z klimatem fizycznym i transformacją stanowi główne wyzwanie dla stabilności finansowej w Europie Środkowo-Wschodniej i poza nią.

- Banki i organy nadzorcze stoją w obliczu radykalnie zmieniających się makro środowisk w wyniku zmian klimatycznych. Coraz częściej muszą radzić sobie z zakłóceniami gospodarczymi wynikającymi ze zmian w polityce rządowej, technologii oraz zachowań konsumentów i inwestorów.
- Czeski Bank Centralny (CNB) uznaje jednak rolę banków centralnych w zajmowaniu się zmianami klimatu za bardzo ograniczoną, ze względu na brak demokratycznej legitymacji, wiedzy i mandatu.
- Polityka monetarna będzie musiała reagować na inflację wynikającą z wojny na Ukrainie i rosnących cen energii, Zielonego Ładu, tendencji związanych z de-globalizacją i zmieniającej się sytuacją demograficzną.
- Ryzyko związane z ESG, klimatem, a zwłaszcza z transformacją szybko się nasili. Wymaga to szybkich skoordynowanych działań, w przypadku których organy nadzoru preferują "raczej stosowanie marchewki niż kija" w ścisłej współpracy z bankami.
- Zamiast zmieniać swoje uprawnienia, władze finansowe powinny opracować zrównoważone sposoby radzenia sobie ze skutkami zmian klimatycznych. Banki odniosą korzyści ze skutecznego połączenia wytycznych, zasad i wymogów.

[Obejrzyj nagranie](#)

Finansowanie innowacji: czy region Europy Środkowo-Wschodniej i Europa mogą wzmocnić swoje ekosystemy innowacji? (Panel dyskusyjny)

Senta Čermáková, Deloitte
Michal Košina, European Investment Fund
Markus Raunig, AustrianStartups
Marian Gazdík, G-Force
Jan Burian, IDC Europe
Andrew Gray, Tilia Impact Ventures

Innowacje oraz badania i rozwój (B&R) mają coraz większe znaczenie w UE, rządy poświęcają im więcej uwagi, a wiele podmiotów, w tym EBI, udostępnia na nie większe środki finansowe. Mimo to, region Europy Środkowo-Wschodniej, a szerzej Europa, często nie nadąża za wysiłkami innych krajów w zakresie rozwoju i zwiększania skali działalności innowacyjnych firm rozpoczynających działalność lub firm technologicznych.

- Ponieważ nowo powstające firmy są największą siłą napędową wzrostu gospodarczego, Europa Środkowo-Wschodnia powinna wspierać przedsiębiorcze społeczeństwa i wprowadzać zmiany w polityce, by pokonać największe przeszkody, takie jak brak talentów, kapitału i elastyczności przepisów.
- Paneliści nie byli zgodni co do tego, czy dostępność finansowania w Europie Środkowo-Wschodniej jest wystarczająca, ponieważ wyjątkowe pomysły zawsze mogą przyciągnąć inwestorów, ale ogólnie rzecz biorąc, środki na rozpoczęcie działalności są nadal niewystarczające.
- Aby wykształcić kolejne pokolenie przedsiębiorców, Europa Środkowo-Wschodnia powinna nadać priorytetowe znaczenie kapitałowi ludzkiemu. W edukacji należy odejść od uczenia się na pamięć na rzecz umiejętności praktycznych, takich jak pitching, wiedza finansowa i krytyczne myślenie.
- W Europie Środkowo-Wschodniej brakuje inwestorów na wczesnym etapie rozwoju, a liczba regionalnych funduszy venture capital jest ograniczona. Inwestorom instytucjonalnym, takim jak EBI, brakuje elastyczności, ale podążają we właściwym kierunku, natomiast regulacje prawne utrudniają funduszom emerytalnym zwiększanie finansowania początkowego.
- Ośrodki innowacji, takie jak Izrael czy Estonia, mogą służyć jako przykłady najlepszych praktyk, z których kraje Europy Środkowo-Wschodniej mogłyby czerpać wiedzę na temat polityki i przyciągać doświadczonych ekspertów do zarządów firm.

[Obejrzyj nagranie](#)

Finansowanie dekarbonizacji i innowacyjnych rozwiązań w miastach (Grupa fokusowa)

Miasta będą odgrywać kluczową rolę w krajowych wysiłkach na rzecz dekarbonizacji. Wiele miast ma jednak problemy z finansowaniem projektów związanych z dekarbonizacją, efektywnością energetyczną i energią odnawialną. W szczególności miasta Europy Środkowo-Wschodniej mają trudności z przyciągnięciem prywatnych inwestorów ze względu na brak autonomii administracyjnej i zależność od cykli wyborczych.

- Decydenci polityczni i publiczne instytucje finansowe powinny dążyć do tego, by rynek inwestycji miejskich był jak najbardziej przewidywalny i korzystny. Mogą tego osiągnąć, stosując zrównoważone strategie długoterminowe w połączeniu z konkretną polityką i zmniejszaniem ryzyka finansowego.
- Miasta to miejsca postępowego myślenia, o skondensowanej i złożonej rzeczywistości społeczno-ekologicznej. Pomoc techniczna i programy finansowania mogłyby w większym stopniu połączyć podaż z popytem.
- Aby zwiększyć atrakcyjność transportu publicznego, miasta powinny połączyć silne zachęty finansowe z kompleksowymi kampaniami informacyjnymi. Praktyczne korzyści dla obywateli mogą przyczynić się do zwiększenia poparcia wyborców dla polityki ekologicznej.
- Instytucje UE, rządy krajowe i organizacje społeczeństwa obywatelskiego mogą zapewnić gminom niezbędne informacje i wskazówki, których często im brakuje, głównie ze względu na ograniczenia finansowe. Bardziej proaktywne podejście władz i różnych interesariuszy pomogłoby poprawić wyniki.
- Miasta mogą czerpać korzyści z połączenia procesu strategicznego podejmowania decyzji odgórnych i oddolnych. Dzięki temu innowacyjne i elastyczne rozwiązania byłyby opracowywane w perspektywie długoterminowej. Ważne jest, by decydenci zadbali o to, by złe pomysły zostały powstrzymane przed wprowadzeniem ich na szeroką skalę, co pozwoli uniknąć marnowania zasobów.

Zmieniające się inwestowanie i nowy biznes: rozwój technologii dla klimatu

(Panel dyskusyjny)

Václav Gregor, Soulmates Ventures
Zuzana Zamborská, BE-ID human
Hristo Valev, Urban Impact Ventures
Lenka Mynářová, Nafigate Corporation
Marian Gazdík, G-Force
Jana Večerková, BrikkApp

Popyt inwestorów i motywacje założycieli napędzają powstawanie technologii klimatycznych, inwestycje w skali globalnej wzrosły ponad trzykrotnie, osiągając w 2021 r. wartość ponad 80 mld euro. Wyraźne skupienie się założycieli na wpływie oraz wspierająca polityka mogą pomóc regionowi Europy Środkowo-Wschodniej w wykorzystaniu tej ogromnej szansy.

- Założyciele firm w Europie Środkowo-Wschodniej powinni (a) przyjąć postawę nastawioną na wzrost oraz (b) przed rozpoczęciem ekspansji skupić się na optymalizacji produktu i rynku, a nie tylko na kliencie.
- Założyciele zorientowani na wpływy zazwyczaj z zadowoleniem przyjmują zmianę w kierunku dłuższych cykli inwestycyjnych, co sprzyja bardziej zrównoważonym modelom biznesowym.
- Demokratyzacja i reprezentacja kobiet na rynkach kapitałowych jest zarówno społecznie postępową, jak i pomaga wnieść bardziej zróżnicowane perspektywy do społeczności inwestującej i rozpoczynającej działalność.
- W odpowiedzi na rozwój technologii dla klimatu, firmy rozpoczynające działalność w obszarze wpływu muszą rygorystycznie skupić się na istotności i dodatkowości swojego oddziaływania. Dostosowanie ich modeli biznesowych w taki sposób, by przyczyniały się do realizacji SDGs i spełniały požądane cele, takie jak ścieżka zgodna z Porozumieniem Paryskim, poprawi dostęp do kapitału w przyszłości.
- Inwestorzy coraz częściej poszukują skalowalnych technologii, które w wymierny sposób mogą przyczynić się do zmniejszenia globalnej emisji gazów cieplarnianych. Aby jednak ocenić i porównać wpływ przedsiębiorstwa na klimat, konieczne jest globalne i znormalizowane podejście do ilościowego określania emisji w całym cyklu życia.

[Obejrzyj nagranie](#)

Zrównoważone finansowanie budowy zrównoważonej i odpornej infrastruktury

(Grupa fokusowa)

Infrastruktura jest podstawową siłą napędową naszego rozwoju gospodarczego i dobrobytu. Z jednej strony rozwój zrównoważonej infrastruktury wymaga znacznych nakładów kapitałowych na jej budowę i eksploatację, a koszty te rosną wraz z zagrożeniami i zdarzeniami klimatycznymi. Z drugiej strony, infrastruktura odpowiada za 60 % emisji dwutlenku węgla. Przemysłenie sposobu budowy i eksploatacji infrastruktury za pomocą nowych metod projektowych i inżynierskich daje nam możliwość stworzenia zrównoważonego, opartego na infrastrukturze ożywienia gospodarczego, które przekształci gospodarkę i stworzy lepszą przyszłość.

- Największy potencjał w zakresie dekarbonizacji infrastruktury transportowej tkwi w ograniczeniu emisji przy produkcji stali i cementu oraz w nadawaniu priorytetu terenom przemysłowym nad terenami zielonymi.
- Wiele firm i instytucji finansowych musi stworzyć możliwości oceny oddziaływania na środowisko (OOS). Może to pomóc w zapewnieniu zgodności z nowymi przepisami oraz w generowaniu danych dotyczących oddziaływania na środowisko na potrzeby nowych wymogów sprawozdawczych.
- Kluczowe znaczenie ma stosowanie trwałych materiałów wysokiej jakości. Często instytucje publiczne preferują niższe koszty ponad zrównoważonymi materiałami lepszej jakości. Instytucje powinny otrzymać odpowiednie wytyczne, aby: zapobiegać inwestycjom w niezrównoważone aktywa osieroczone
- Inwestycje infrastrukturalne muszą być zgodne nie tylko z kryteriami ESG, ale także z kryteriami społecznymi i zarządzania. Będzie to szczególnie trudne ze względu na problemy z dostawami energii i komponentów, które nasiliły się w wyniku wojny na Ukrainie.
- Obywatele muszą być odpowiednio informowani o konieczności stosowania zrównoważonych rozwiązań poprzez kampanie edukacyjne.

Zrównoważony rozwój i bezpieczeństwo: dwie strony medalu czy pojęcia pozostające w sprzeczności? (Dyskusja online)

Simon Zadek, Finance for Biodiversity Initiative
Shada Islam, New Horizons Project Geopolitical Strategy Advice and Analysis
Linda Zeilina, International Sustainable Finance Centre

Chociaż zrównoważony rozwój i polityka bezpieczeństwa były postrzegane jako dwie odrębne dziedziny, rosyjska agresja na Ukrainę sprawiła, że wzajemne powiązania między nimi stały się bardziej oczywiste, zarówno pod względem bezpieczeństwa energetycznego, konkurencyjności gospodarczej, jak i wpływu na środowisko.

- Europejski Zielony Ład stał się obecnie głównym elementem unijnej agendy bezpieczeństwa.
- Obecnie potrzebna jest ściślejsza współpraca interdyscyplinarna i międzypaństwowa w zakresie zmian klimatu, kapitału naturalnego i bezpieczeństwa.
- Aby utrzymać stabilność finansową i uniknąć błędnej alokacji aktywów, która stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa (np. poprzez przeznaczanie zbyt dużego kapitału na modele biznesowe, które opierają się na dostawach zasobów z wrogich reżimów lub o wysokim profilu ryzyka), funkcjonowanie systemu finansowego musi stać się kwestią bezpieczeństwa.
- Przywódcy światowi przyczynili się do powstania obecnego kryzysu energetycznego i żywnościowego, ponieważ współuczestniczyli w umożliwieniu społeczności finansowej dalszego inwestowania na dużą skalę w wydobywanie paliw kopalnych, a także dlatego, że pojęcia przyrody i różnorodności biologicznej nie były rozpatrywane z punktu widzenia bezpieczeństwa.
- By uczynić systemy żywnościowe bardziej odpornymi i zrównoważonymi, decydenci polityczni mogą czerpać z innowacji i polityki wsparcia w branży odnawialnych źródeł energii, która rozwija się w miarę spadku kosztów. Dotyczy to między innymi zwiększenia skali rolnictwa wertykalnego i alternatywnych źródeł białka.
- Aby walczyć z obecnym kryzysem, przywódcy powinni (a) zaprzestać wspierania inwestycji na dużą skalę w aktywa węglowe, (b) przyspieszyć decentralizację światowych systemów żywnościowych poprzez zachęcanie do lokalnej produkcji żywności oraz (c) otworzyć rynki towarowe.

[Obejrzyj nagranie](#)

Śledź

#CEESummit2023!

**CEE Sustainable
Finance Summit**

INTERNATIONAL
SUSTAINABLE
FINANCE CENTRE

